

Als het plantvak in één keer dicht moet zijn

Een volledig seizoen buiten opgekweekt voor een sterke start

Niet ieder plantvak in de openbare ruimte heeft de tijd om rustig dicht te groeien. Op sommige locaties is het wenselijk dat er vanaf de aanleg direct een gesloten beplanting staat. Griffioen Wassenaar speelt daarop in met de Blooming-fields vasteplantenmatten. De gemeente Alkmaar heeft de matten op meerdere locaties toegepast. En tot tevredenheid: de eerste matten liggen er inmiddels vanaf het voorjaar van 2023. Alkmaar had daarmee de primeur. De meest recente aanleg dateert van dit voorjaar.

Auteur: Marion Lijmbach

De vasteplantenmatten worden door Griffioen gedurende een volledig groeiseizoen buiten opgekweekt. In iedere mat groeien 27 tot 30

soorten vaste planten, die samen een dicht en stevig wortelpakket vormen.

Dicht begroeid en onkruidvrij geleverd

Tijdens de teelt worden onkruid en gras verwijderd en krijgen de planten gericht water. De matten worden vervolgens onkruidvrij geleverd. Jan Willem Visscher, commercieel werkvoorbereider openbaar groen bij Griffioen Wassenaar: 'Na aanleg kan er natuurlijk wel wat onkruid opkomen, maar dat zie je voornamelijk aan de randen van de mat.'

Van tijdelijke vergroening tot talud

De vasteplantenmatten zijn op uiteenlopende locaties toepasbaar. In groenstroken zorgen ze direct voor een gesloten beeld. Op een braakliggend terrein zorgen de matten in korte tijd voor kleur en groen, waardoor omwonenden niet langer tegen een kale, ongebruikte plek aankijken. In middenbermen en andere drukke verkeerssituaties telt vooral de snelheid waarmee de matten kunnen worden gelegd als voordeel. 'Daar wil je zo kort mogelijk aan het

werk zijn. Met de matten kun je snel meters maken,' zegt Visscher. Ook minder voor de hand liggende locaties, zoals parkeerterreinen en taluds, lenen zich prima voor toepassing van de matten.

Niet iedere plek is geschikt. In boomspiegels kunnen de matten zich minder goed ontwikkelen omdat er onder de grond minder ruimte is voor beworteling. Bij toepassing op daken moet de constructie daar sterk genoeg voor zijn. Ook is in dat geval een watergeefstelsel noodzakelijk.

Goed gelegd is goed begonnen

De matten zijn bij levering volledig doorworteld. Voor een goed contact met de ondergrond adviseert Visscher om de bodem vooraf los en vochtig te maken. De matten worden vervolgens strak tegen elkaar gelegd en krijgen direct na aanleg voldoende water. 'We leveren bij de matten uitgebreide informatie over aanleg en beheer. We kunnen gemeenten en aannemers waar nodig ook adviseren.'

Vogelweg voor aanleg (bron: Paul Weidema)

Het onderhoud is extensief. De soorten zijn zo gekozen dat de beplanting een bloeihoogte heeft van meer dan zes maanden. In het eerste jaar adviseert Griffioen om rond juni te maaien. Zo'n maaibeurt reguleert de groei en stimuleert herbloei later in het seizoen. Ook daarna kan met het maairegime worden gestuurd op het gewenste beeld. In een middenberm kan de beplanting bijvoorbeeld lager worden gehouden dan op een plek waar meer hoogte gewenst is. Wie de uitgebloeide planten in het najaar laat staan en pas in het voorjaar maait, behoudt bovendien het wintersilhouet.

Ander concept, ander prijskaartje

De matten worden op pallets op locatie geleverd en kunnen door de gemeente of aannemer zelf op maat worden gesneden en gelegd. Ook het beheer voert de opdrachtgever zelf uit. Dat is een verschil met de GreentoColour- en Living Landscape-concepten van Griffioen, waarbij ontwerp, advies en begeleiding onderdeel van de aanpak zijn.

Bij de vasteplantenmatten is een apart beplantingsontwerp niet nodig. Visscher: 'Gemeenten kiezen zelf een van de vier samengestelde mengsels en kunnen er vervolgens mee aan de slag.' Volgens Visscher maakt juist die eenvoud de vasteplantenmatten ook financieel interessant.

'Alsof het nooit anders is geweest'

In Alkmaar liggen de eerste vasteplantenmatten inmiddels ruim drie jaar. Paul Weidema, senior projectleider bij Stadswerk072, ziet vooral hoe snel de beplanting na aanleg op beeld komt. 'Je legt de matten neer en een maand later begint de eerste bloei al. Na twee maanden staat het volop in bloei en lijkt het alsof het nooit anders is geweest.'

Een van de meest recente toepassingen in Alkmaar ligt aan de Vogelweg. Daar is dit voorjaar een stenen talud omgevormd tot een groen talud met vasteplantenmatten. Ook tijdens de hete zomermaanden houdt de beplanting zich volgens Weidema goed: 'De matten staan er goed bij en bloeien volop.'

Hij ziet op zo'n talud een duidelijke meerwaarde ten opzichte van inzaaien. 'Inzaaien is een stuk goedkoper, maar je loopt het risico dat het zaad bij flinke regen naar het laagste punt spoelt. En bij de langdurige droogte, zoals afgelopen zomer, sterven veel jonge kiemplanten af.' Visscher vult aan: 'Met de matten sla je de kwetsbare fase over: je begint meteen met volgroeide planten en een gesloten plantvak.'

Bij het maaien volgt Weidema niet automatisch de kalender, maar kijkt hij naar de beplanting. 'Als deze in juni nog mooi bloeit, gaan we

Jan Willem Visscher

Griffioen Wassenaar

Paul Weidema

Stadswerk 072

niet maaien en wachten we bijvoorbeeld nog een maand.' Afhankelijk van de locatie maait Alkmaar één of twee keer per jaar. Op sommige plekken blijft de uitgebloeide beplanting in de winter staan en wordt pas in het voorjaar gemaaid.

Twee van de vijf

De vasteplantenmatten maken ook deel uit van *Like Alkmaar*, de inzending waarmee de gemeente in de finale staat van de *ALPH World Green City Awards 2026*. In twee van de vijf projecten – het Urkplein en de Arubastraat – zijn vasteplantenmatten toegepast. Eind oktober wordt in Hongkong bekendgemaakt of Alkmaar, en dus ook een beetje de vasteplantenmatten van Griffioen, deze internationale prijs in de wacht sleept.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!